

SLOBODA POD NÁKLADOM

dokumentárny film Pavla Barabáša

Krajina pôvodu: Slovensko

Rok výroby: 2016

Formát: DCP, Blu Ray, DVD

Žáner: dokumentárny film

Produkcia: K2studio, www.k2studio.sk

Scenár, kamera a réžia: Pavol Barabáš

Strih: Róbert Karovič

Hudba: Michal Novinski, Martin Barabáš

Minutáž: 58 min

O FILME

Vysoké Tatry sú miestom posledných vysokohorských nosičov v Európe. S ťažkým nákladom na chrbte pomaly stúpajú strmými svahmi, brodia sa v snehu, odolávajú búrke i víchrici. V horách nehľadajú akýsi únik od reality či relax. V dokumentárnom filme Sloboda pod nákladom odhalíme ich poznanie, dozvieme sa, prečo si zvolili tento spôsob života a prečo ostávajú poslednými mohykánmi na európskom kontinente.

Režisér o filme:

V rôznych kútoch našej Zeme som stretával ľudí žijúcich tradičným spôsobom života. Boli to často kultúry s rôznymi pohľadmi na svet, prioritami a hodnotami.

Aj vysokotatranskí nosiči sú pre väčšinu ľudí akoby pozostatok starého sveta. Udivuje ich tvrdá práca v náročných podmienkach, vysoká miera rizika a zdanlivá neefektívnosť.

Kedysi dávno som ako študent nosil na Zbojnícku chatu. Veľa ľudí sa ma na chodníku pýtalo, prečo sa tak trápim. Ťažko bolo odpovedať. Prečo?

Byť schopný robiť toto remeslo znamenalo pre mňa naučiť sa zamilovať si námahu, bolesť i samotu. Vyniesť náklad hore nepomohol ani titul, konto v banke, ani konexie. Nič z toho v horách nepomôže ani dnes. Iba pokora. Tá je potrebná k zažitiu praobyčajnej ľudskej spokojnosti.

Nosičský chlebič naučí ešte k niečomu: Čo si človek naloží na chrbát, musí doniesť do cieľa.

SLOBODA POD NÁKLADOM

Niekedy s obdivuhodnou ľahkosťou, inokedy v nesmiernych útrapách, nesú svoj náklad vysoko na tatranské chaty. Nie je to zápas s vynáškou, ale predovšetkým so sebou samým. Často musia telo presvedčiť, aj keď už nevládze. Poznanie vedie cez bolesť zažitú pod nákladom. Nikto z nosičov však nikdy svoje rozhodnutie vykonávať toto remeslo neoľutoval.

Korene nosičského remesla vo Vysokých Tatrách siahajú do 17. storočia. Bez nosičov by nevznikli turistické chaty, lanovky a vleky. Bez nosičov by Tatry dnes vyzerali inak. Stratili by aj to podstatné. Stratil by sa v nich rozmer ľudskosti.

O budúcnosti tohto remesla existujú rôzne polemiky. Neefektívnosť v súčasnej modernej dobe predurčuje nosičov do múzea. No mnohí dúfajú a aktívne pôsobia na tom, aby sa toto remeslo nestratilo a pretrvalo v Tatrách ešte dlho.

PROTAGONISTI

Vo filme Sloboda pod nákladom účinkujú štyria tatranskí nosiči, ktorí by sa dali zaradiť do „starej generácie“. Všetci majú viac než 66 rokov a stále aktívne nosia:

Viktor Beránek prišiel do Tatier v roku 1969. Vystriedal niekoľko tatranských chát a od roku 1977 nosí a pracuje ako chatár na Chate pod Rysmi.

„Ja som sem prišiel kvôli horám. A nie len kvôli ich kráse, ale hlavne kvôli tomu, že sa tu cítim slobodný. Mohol som tu žiť naplno. Tá sloboda sa nedá nahradiť ničím. Ničím.“

Ladislav Kulanga nosí bez prestávky od 18-ich. Je známy svojimi nosičskými rekordmi. Spravuje Skalnatú chatu, ktorú postavil na ruinách tej pôvodnej.

„Nenosím kvôli tomu, aby som nosil veľké váhy. Nosím sám kvôli sebe. Dnes mám 66 rokov. Skúmali mi kĺby. Ani nepoznať, že som celý život nosil ťažké váhy.“

Peter Petras zásobuje a spravuje Rainerovu chatu, ktorú zachránil pred chátraním. Profesionálny pedagóg urobil v chate aj malé nosičské múzeum. V auguste oslávil sedemdesiatku.

„V človeku sa skrývajú neskutočné veci. A je to práve preto, že sa nikdy nevzdal a posúval svoj limit.“

76 ročný Ladislav Chudík za študentských čias nosil na Sliezsky dom. Potom dlhoročne hrával na violončelo na významných svetových pódiumoch a v dôchodkovom veku sa rozhodol vrátiť sa k nosičskému remeslu.

„Ten muzikantský svet, ktorý som zanechal, bol nádherný. Bol veľký až obrovský. Spoznal som to, čo sa pred rokom 1989 nedalo zažiť. Ale svet, ktorý som si teraz vymyslel, ten je pre mňa bohatší. Dáva mi obrovskú chuť do života, akoby som bol znova mladý človek.“

O REŽISÉROVI

Pavol Barabáš je autor širokej škály horských, objaviteľských a dobrodružných filmov, ale i dokumentov z prostredia domácich Vysokých Tatier. Rád vyhľadáva príbehy, v ktorých sa človek dostáva až za hranicu svojich možností. Má za sebou niekoľko objavných expedícií, od nájdenia civilizáciou nedotknutých ľudí doby kamennej v pralesoch v Novej Guiney, cez objavovanie jaskýň na stolových horách Chimantá, Roraima i Kukenam až po absolvovanie prvého prechodu Ellsworthovho pohoria v Antarktíde. Pešo dosiahol Severný i Južný pól, žil s Pygmejmi v Kongu, prešiel najťažší kaňon sveta Trou de fer. Jeho filmy sú o tom, ako by sa človek mal správať k tejto Zemi. Jeho filmy obľubujú nielen porotcovia na festivaloch, ale i diváci. <http://www.csfd.cz/tvurce/22410-pavol-barabas/>

Filmografia (výber):

Sloboda pod nákladom 58' (2016), Esencia Slovenska 7' (2016), S tebou ma baví Slovensko 52' (2016), Suri 65' (2015), Žiť pre vášeň 60' (2014), Polárnik 55' (2014), Hľadači tieňa 32' (2013), Stopy na hrebeni 53' (2013), Príbehy tatranských štítov 5x30' (2013), Pygmejovia – deti džungle 52' (2011), Trou de fer – železná diera 55' (2011), Mongolsko – v tieni Džingischána 61' (2010), Tajomstvo podzemia 15' (2009), Bhutan – hľadanie šťastia 33' (2008), Everest - juzek psotka 26' (2008), Carstensz – siedma hora 44' (2008), Neznáma Antarktída, 40' (2007), Vysoké Tatry – divočina zamrznutá v čase 52' (2007), Tepuy - cesta do stredu Zeme 63' (2007), Premeny Tatier 13' (2006), Pururambo 54' (2005), Amazonia Vertical 63' (2004), Tatry mystérium 11' (2003), Omo – cesta do praveku 68' (2002), Mustang 28' (2001), Expedícia Sibír 36' (2001), Tajomné Mamberamo 65' (2000), 118 dní v zajatí ľadu 57' (1998), 80 metrov pod vrcholom 52' (1997), Budhistický Ladakh 20' (1996)

Vybrané ocenenia:

Z množstva medzinárodných ocenení si režisér najviac váži Cenu Medzinárodnej aliancie horských filmov za svetový prínos a kameramanskú prácu v dokumentárnom filme v extrémnych častiach sveta a z domácich ocenení národnú cenu Slnko v sieti.

Všetky filmy a získané ocenenia nájdete na: <http://www.k2studio.sk/k2studio/ocenenia>

K2studio

Venuje sa hlavne tvorbe dokumentárnych filmov s tematikou o hľadaní, objavovaní a nachádzaní vzácných miest na našej planéte ale i tvorbe dokumentov z prostredia Slovenska.

Asociácia slovenských filmových klubov

Občianske združenie, ktoré od r. 1993 zastrešuje a metodicky usmerňuje činnosť filmových klubov na Slovensku je zároveň najväčším distribútorom umeleckej kinematografie; titulov zlatého fondu svetovej kinematografie a súčasnej slovenskej a českej hranej, dokumentárnej a animovanej tvorby. Prináša do kín každý rok takmer 40 celovečerných filmov. Je hlavným organizátorom dvoch najväčších putovných filmových podujatí v SR – Medzinárodný filmový festival FEBIOFEST a prehliadka PROJEKT 100. ASFK sa venuje vzdelávaciemu projektu *Filmy pre školy* a *Filmový kabinet deťom*. Spoločne so SFÚ vydáva jediný filmologický časopis na Slovensku Kino-Ikon a ďalšie filmové publikácie. Pravidelne dvakrát do roka organizuje programovacie semináre dramaturgov a zástupcov filmových klubov. ASFK je držiteľom mnohých domácich ocenení za distribúciu a národných cien *Slnko v sieti*.

PRODUKCIA

K2studio s.r.o.
Oráčska 18
Bratislava - Rača, 831
06 Slovak Republic
www.k2studio.sk
k2@k2studio.sk

DISTRIBÚCIA

Asociácia slovenských filmových klubov
Brnianska 33
Bratislava
811 04 Slovak Republic
www.asfk.sk
asfk@asfk.sk

PR pre film Sloboda pod nákladom

Martina Pašteková
Asociácia slovenských filmových klubov
☎ +421 (0) 904 573 237
✉ pastekova@asfk.sk

TRAILER

<https://www.youtube.com/watch?v=C718r-Yp0e0>

DISTRIBUČNÝ LIST

<http://www.asfk.sk/film/sloboda-pod-nakladom>

Produkcia

Distribúcia v SR

ASOCIÁCIA
SLOVENSKÝCH
FILMOVÝCH
HLUBOV

Realizáciu a distribúciu filmu finančne podporil

Koprodukcia

Mediálni partneri

